

VÉDŐGÁZAS ÍVHEGESZTÉSEK

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Mechanikai Technológia és Anyagszerkezetani Tanszék

Dr. Palotás Béla

Tartalom

- **Védőgázos ívhegesztések**

- Argon védőgázos volfrámelektrodás ívhegesztés

- Plazmahegesztés, plazmavágás

- Fogyóelektrodás védőgázos ívhegesztések

- CO₂ -hegesztés

- Keverék védőgázos ívhegesztés

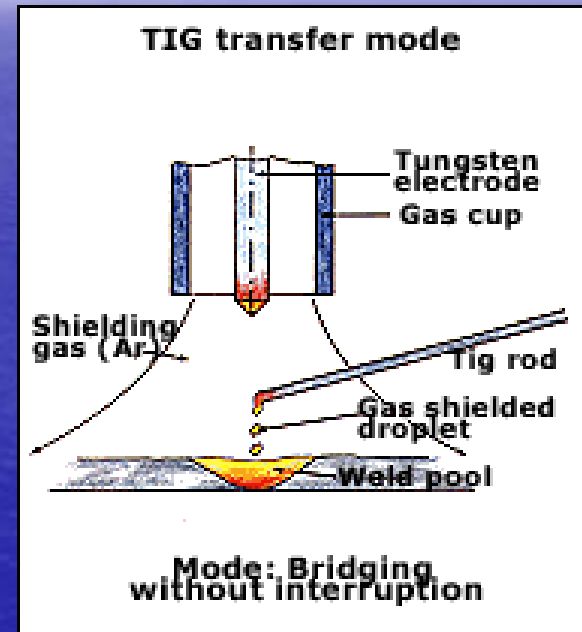
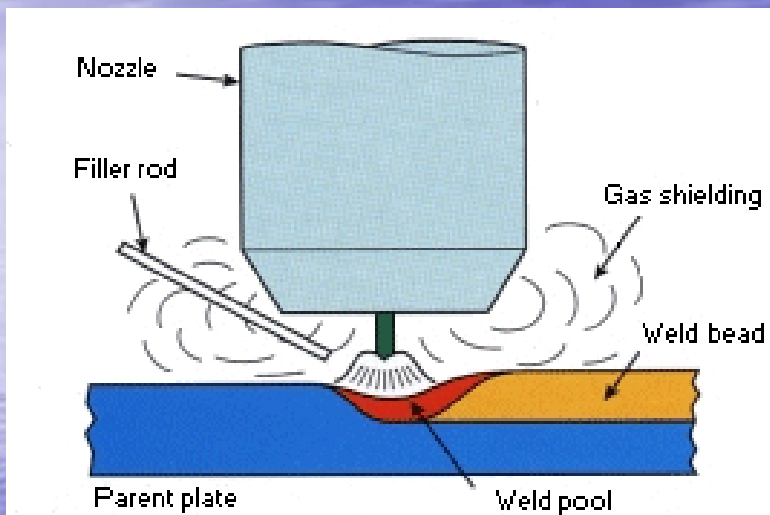
- Argon védőgázos fogyóelektrodás ívhegesztés

- Porbéléses huzalos ívhegesztés

- Elektrogáz hegesztés

- Keskenyhornyú hegesztés

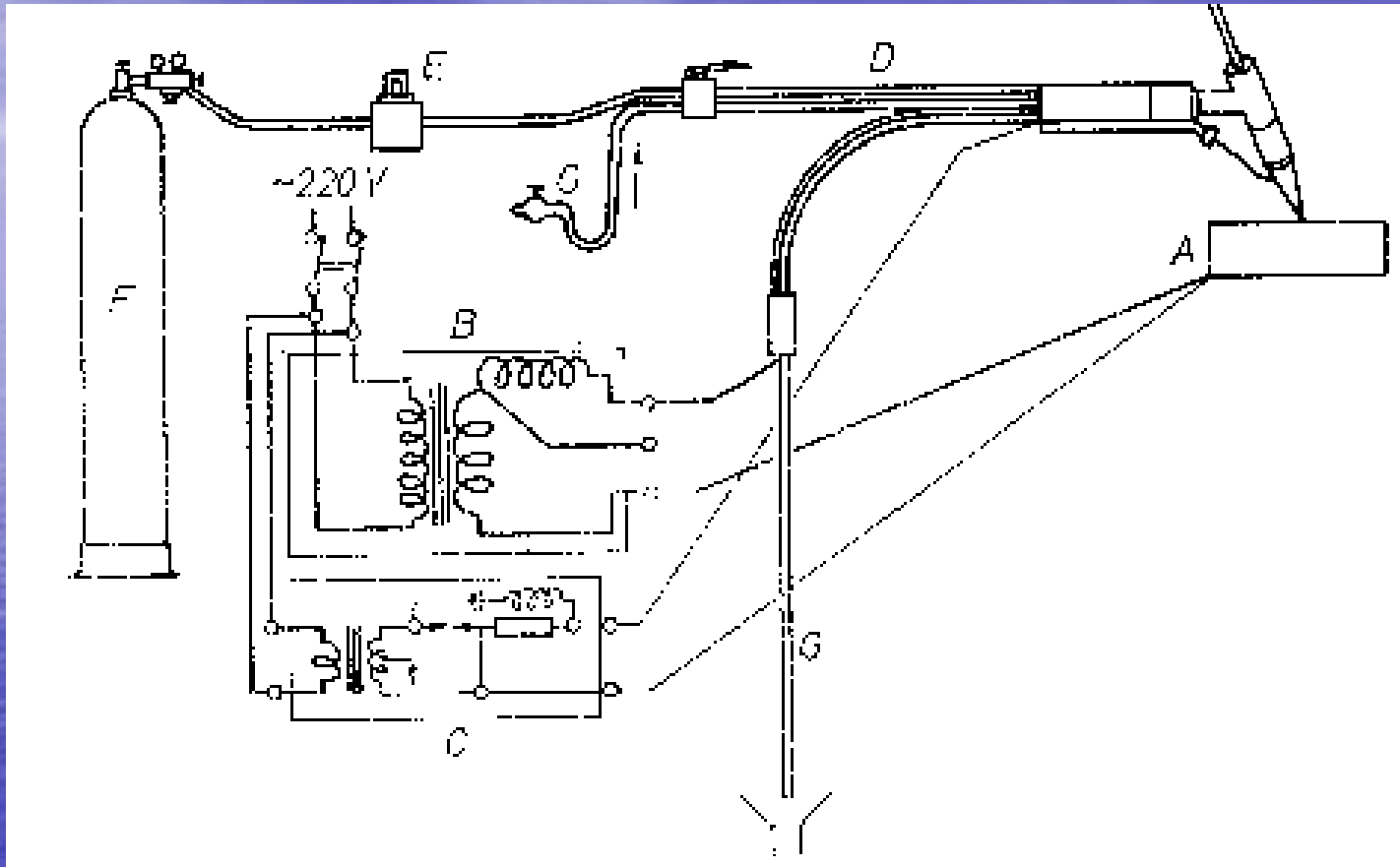
Argon védőgázos volfrámelektródás ívhegesztés (AWI-hegesztés)

(Nozle = fúvóka, Filler rod = hegesztő pálca, Gas shielding = gáz védelem, Weld bead = varrat hernyó, Weld pool = varrat fürdő, Parent plate = alap lemez)

Cseppátmenet AWI-hegesztésnél

AWI-hegesztő berendezés

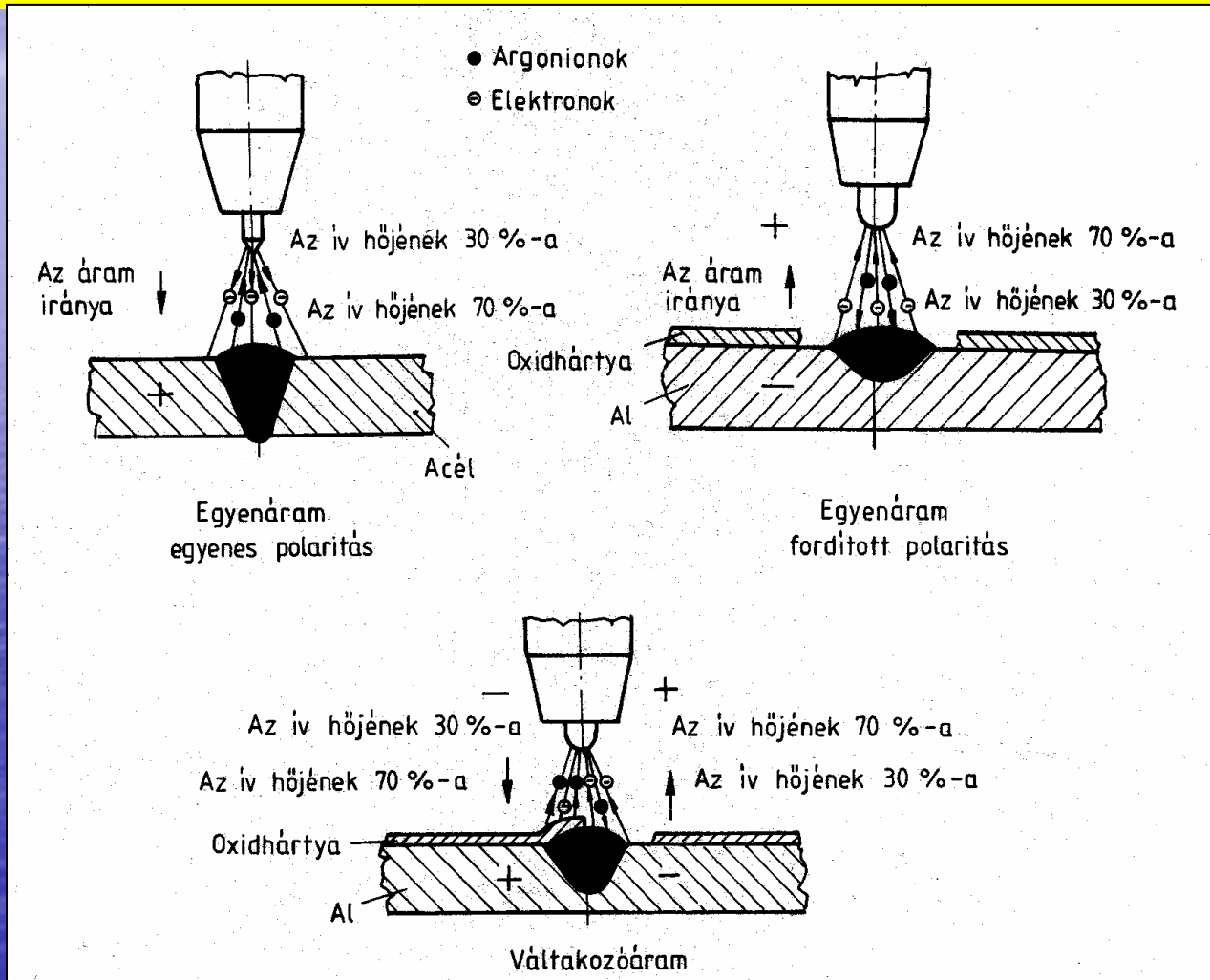

F: Védőgáz palack, E: gáz zárószelep, G: vízűtés csatlakozó, D: áramvezető kábel, A: alapanyag, B: áramforrás, C: szabályozó kör

Az AWI-hegesztés jellemzői

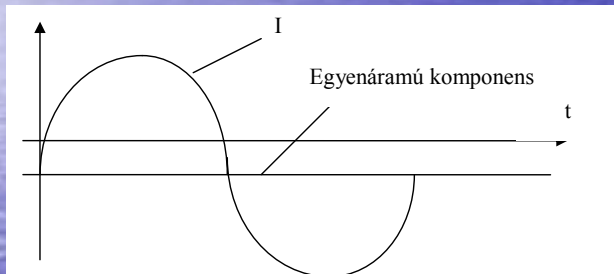
- A volfrám elvileg nem olvad meg, gyakran hallható a nemolvadó elektródás, semleges védőgázos ívhegesztés elnevezés is, hiszen hélium védőgázban is alkalmazzák.
- Az eljárással minden anyag hegeszthető, alkalmas kötő- és felrakó- továbbá ívpont hegesztésre is. Az iparban széles körben alkalmazzák, elsősorban erősen ötvözött acélok, színes- és könnyűfémek hegesztésére.
- Ötvözetlen és gyengén ötvözött acéloknál nem gazdaságos, de gyökhegesztésre ill. különleges esetekben alkalmazzák.
- Jellemző az eljárásra a stabilitás, a nagy tisztaság, jó minőség, de a termelékenység nem nagy. A színes és könnyűfémek elsődleges hegesztési eljárása.

A polaritás szerepe AWI-hegesztésnél

Alumínium hegesztésénél

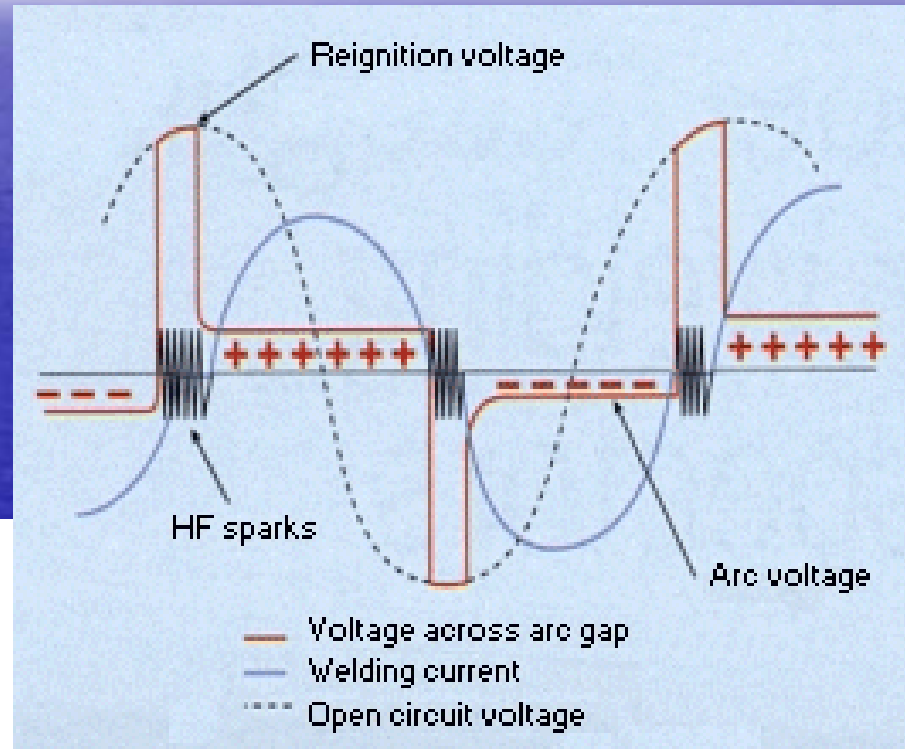
- Megoldás a VÁLTAKOZÓÁRAM használata

Probléma:

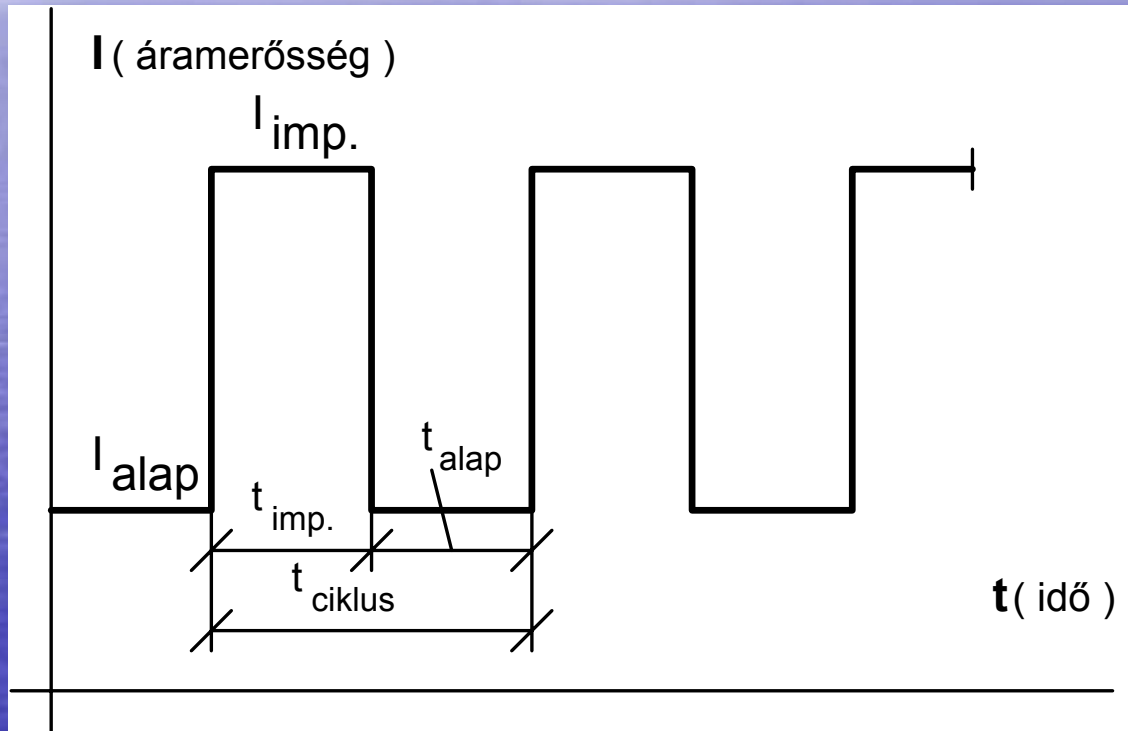
Egyenáramú komponens kialakulása.

Az egyenáramú komponenst kompenzálni kell!

Szikrakisüléssel segítik az ívgyújtást.

Impulzustechnika alkalmazása

Az impulzustechnika lehetővé teszi a hőbevitel pontos szabályozását.

Hegesztési paraméterek

- $d_w = 1...4$ mm
(Volfrám átmérője)
- $I_{jv} = 5...500$ A
(Áramerősség)
- $U_{jv} = 15...30$ V
(Ívfeszültség)
- $v_{heg} = 70...200$
mm/min (Heg. Seb.)

Alapáram:

$\varnothing 1,6$	$\varnothing 2$	$\varnothing 2,4$	$\varnothing 3,2$	$\varnothing 4$
10 A	15 A	20 A	30 A	40 A

- Impulzus hegesztés:

$$I_a = f(d_w)$$

$$I_i = I_a / 0,32$$

$$t_i = 0,2 \text{ s} \quad t_a = 2 t_i$$

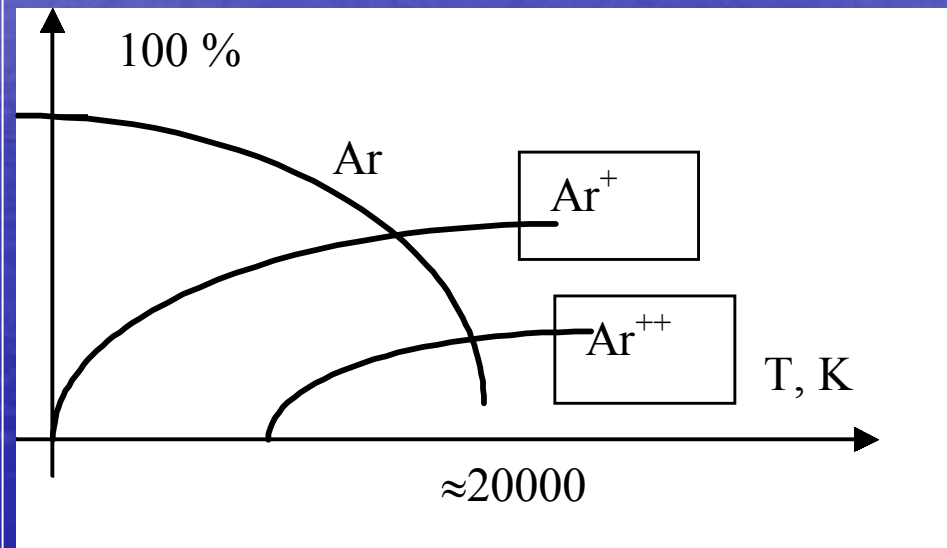
AWI-hegesztés alkalmazása

- Színes- és könnyűfémek, erősen ötvözött acélok (szerszámok javító- és felrakó hegesztése, korrózióálló acélok) hegesztése. Csövek körvarratának hegesztése, ötvözetlen és gyengén ötvözött acéloknál, gyökhegesztésre is.
- Alkalmazási korlát:
  - Kis leolvadási sebesség
  - Magas szaktudást, gyakorlatot igényel
- Huzatos helyen nem biztosítható megfelelő gázvédelem.

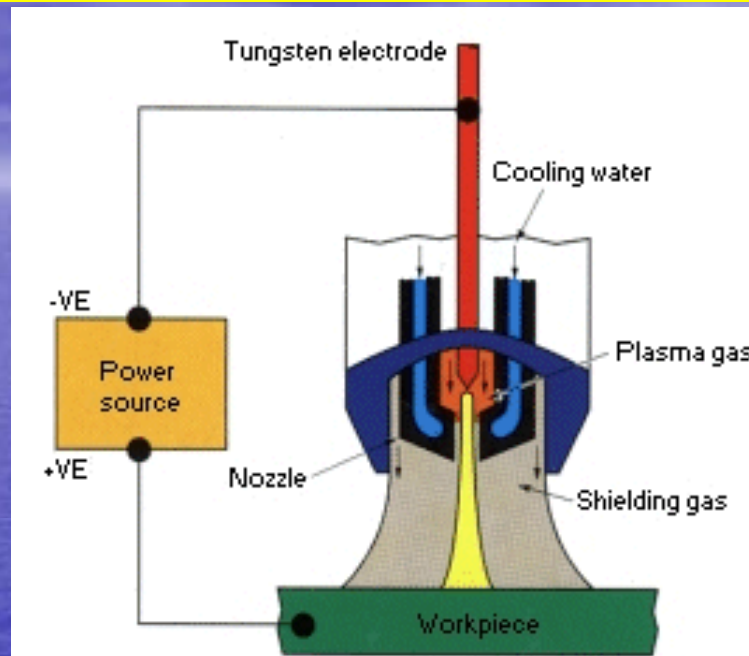
PLAZMA HEGESZTÉS, VÁGÁS

- Plazma: az anyagok ionizált, termodinamikai egyensúlynak megfelelő arányban disszociált és ionizált gáz állapota.
- A plazma magas hőmérsékleten állítható elő, nagy energiaszint jellemzi, mind hegesztésre, mind vágásra, és egyéb termikus megmunkálásra használható.

- Plazma állapot elérése:

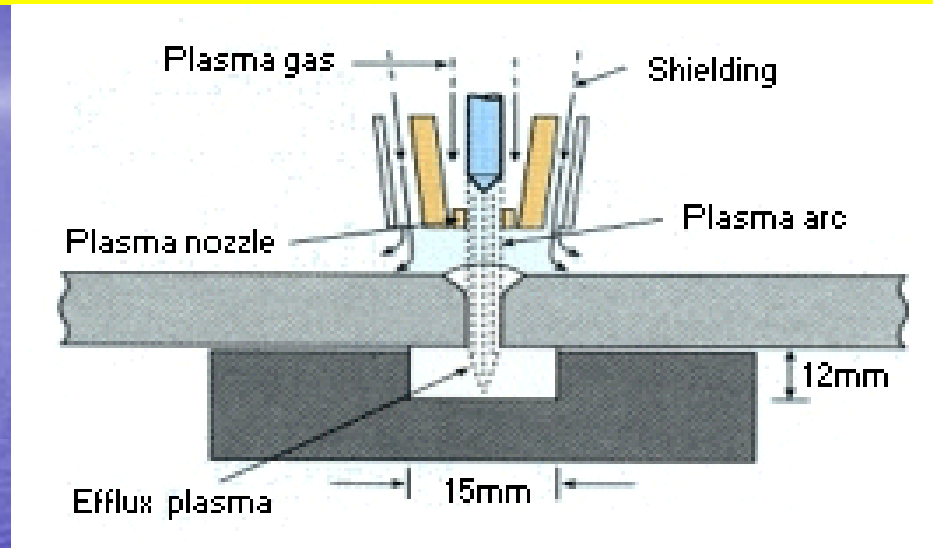

Plazma előállítása

A W-elektroda és a pisztoly belső fúvókája között nagyfrekvenciás szikrakisülés biztosítja az első töltéshordozókat. A plazma az elektróda és a munkadarab között jön létre (plazma ív). Plazma sugár (láng) (belső ívű pisztoly) a W-elektroda és a pisztoly belső fúvókája között alakul ki az ív és a gáz fúvatja ki a plazmát.

Plazma hegesztés

A plazma hegesztés mélybeolvadású varratot biztosít. Minden anyaghoz alkalmazható, amelyekhez az AWI-hegesztés, de a plazma nyújtható, stabil és egészen kis áramoknál is alkalmazható. ($I \leq 50 \text{ A}$, mikroplazma hegesztés)

Plazmaképző gázok és védőgázok

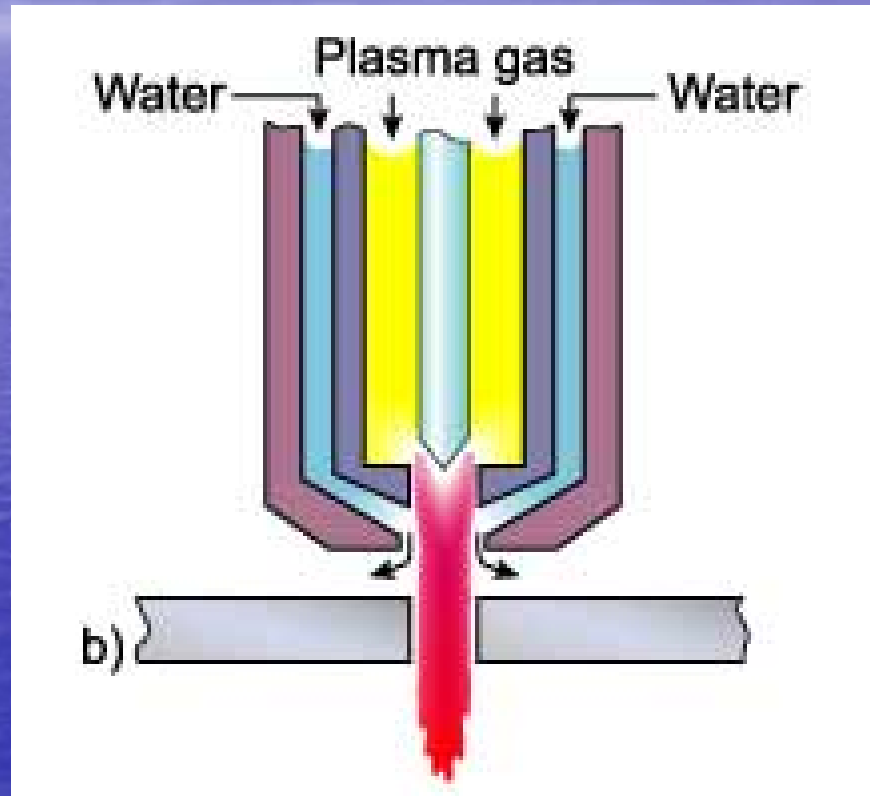
Alapanyag	Plazmaképző	Védőgáz
Ötvözetlen és gyengén ötv. acélok	Argon	Ar + (5 - 8 %) H ₂ Ar + (10...40 %) CO ₂
Erősen ötvözött acélok (Cr- Ni ac.)	Argon, Ar + H ₂	Ar + (0 - 8%) H ₂ He
Réz és ötvözetei	Argon	Ar, Ar + He
Alumínium és ötvözetei	Argon	Ar, Ar + He He
Nikkel és ötvözetei	Argon, Ar + H ₂	Ar + (3.....10%) H ₂
Titán és ötvözetei	Argon, Ar + He	Argon, Ar + He

Plazma vágás

Minden anyag vágható az eljárással.

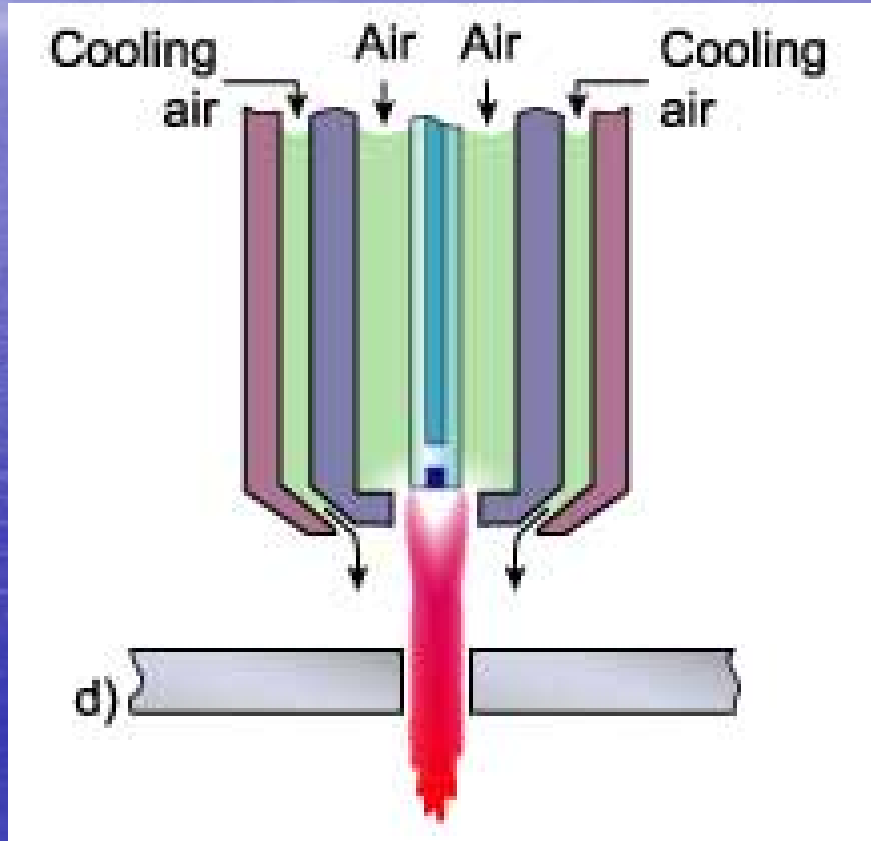
Vízalatti plazmavágás

A plazmavágásnál képződő káros gázok elnyelődnek a víz alatt.

Levegős plazmavágás

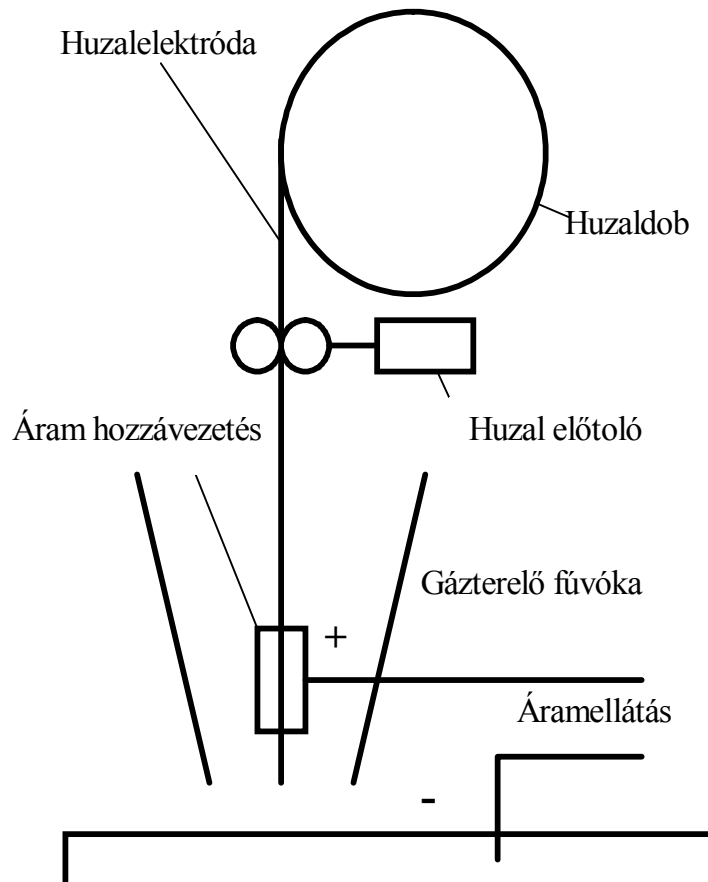
Az üzemi levegő hálózat biztosítja a plazmaképző gázt (N, O).

Fogyóelektródás védőgázos ívhegesztések

CO₂ –hegesztés, Keverék védőgázos ívhegesztés,
Argonvédőgázos fogyóelektródás ívhegesztés (AFI-hegesztés)
Porbeles huzalos ívhegesztés. (MAG, MIG, FCAW, GMAW)

Fogyóelektródás védőgázos ívhegesztések

Az anyagokat folyamatosan adagolt leolvadó huzalelektróda és a munkadarab között képzett ívvel ömlesztik össze, gáz vagy gázkeverék védelme alatt.

Fogyóelektródás ívhegesztés változatai

1.

Huzalelektróda	Védőgáz	Alkalmazás	Elnevezés
Ötvözetlen acél, + dezoxidens (Si, Al, Ti ötvözéssel)	Széndioxid (CO ₂)	Acélszerkezet tömeggyártás, TTKV = 0 °C-ig	Széndioxid védőgáz ívhegesztés (CO ₂ - hegesztés) MAG-C
Ötvözetlen acél, + dezoxidens (Si, Al, Ti ötvözéssel)	Keverék védőgáz: Ar + (2...30%) CO ₂ Ar + (1...12%) O ₂ Ar +(2...15%) CO ₂ + (1...5%) O ₂	Acélszerkezet tömeggyártás, TTKV = -20 °C -ig	Keverék védőgáz ívhegesztés MAG-M

Fogyóelektródás ívhegesztés változatai

2.

Ötvözetlen acél + dezoxidens (Si, Al, Ti ötvözéssel)	CO ₂ + Ar (5.....30%)	Acélszerkezeti tömeggyártás, TTKV = -20 °C-ig	Kettős gázfúvókás fogyóelektródás ívhegesztés (MAGCI-heg.)
Porbeles huzal (porbéléses huzal)	Széndioxid, keverék védőgáz	Acélszerkezeti tömeggyártás, TTKV = -60 °C-ig, ötvözött acélokhöz is	Porbeles huzalos ívhegesztés FCAW

Fogyóelektródás ívhegesztés változatai

3.

Alapanyag szerint	Argon, Ar + kevés más gáz	Színes és könnyűfémek, erősen ötvözött acélok	Argonvédőgázos fogyóelektródás ívhegesztés (AFI - hegesztés) MIG
Dupla portöltetű porbeles huzal	Nincs szükség védőgázra	Csővezetékek, acélszerkezetek helyszíni szerelése TTKV = -20 °C- ig	Önvédő porbeles huzalos ívhegesztés

Fogyóelektródás ívhegesztés általános elrendezése

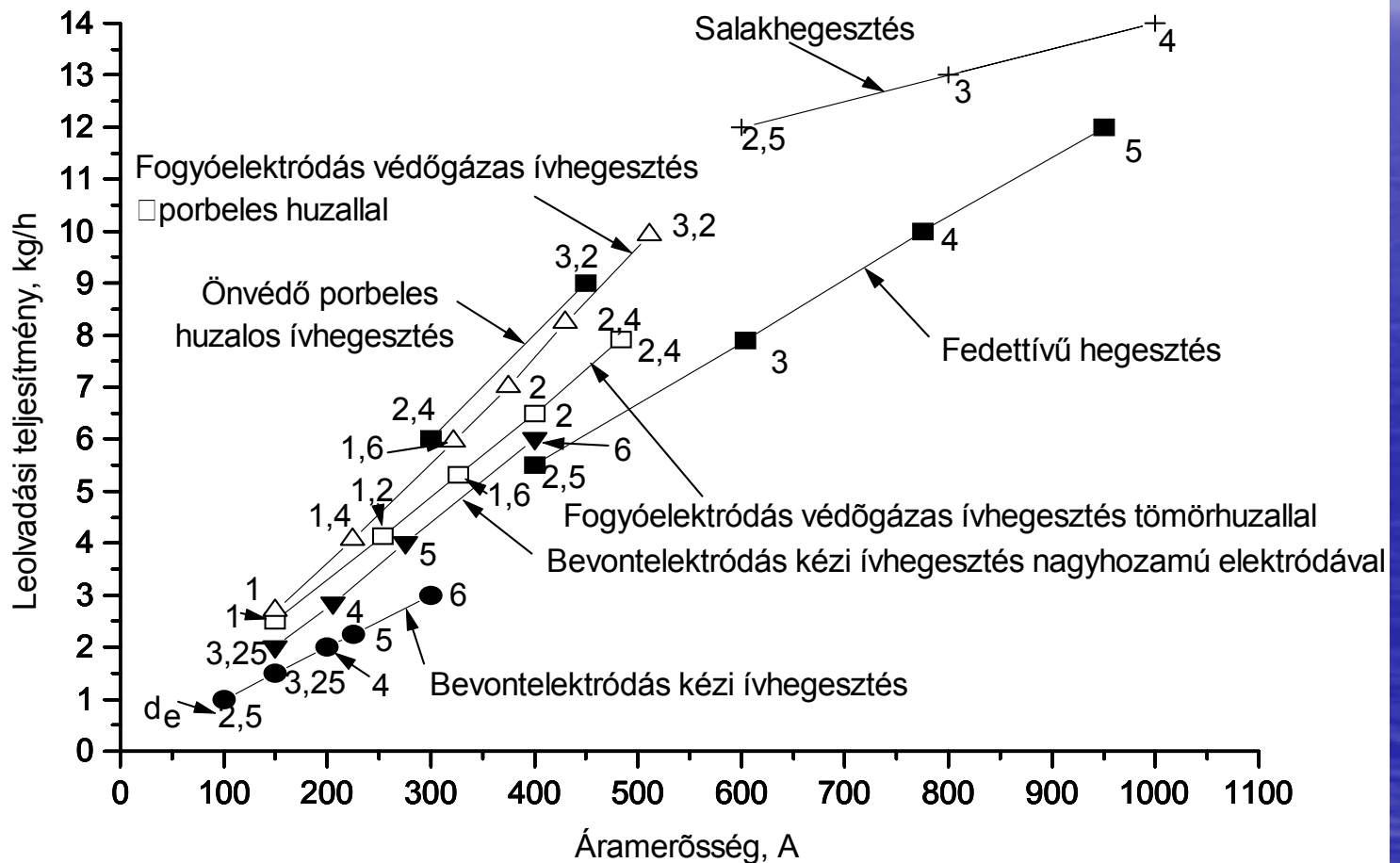

Hegesztőhuzalok jelölése

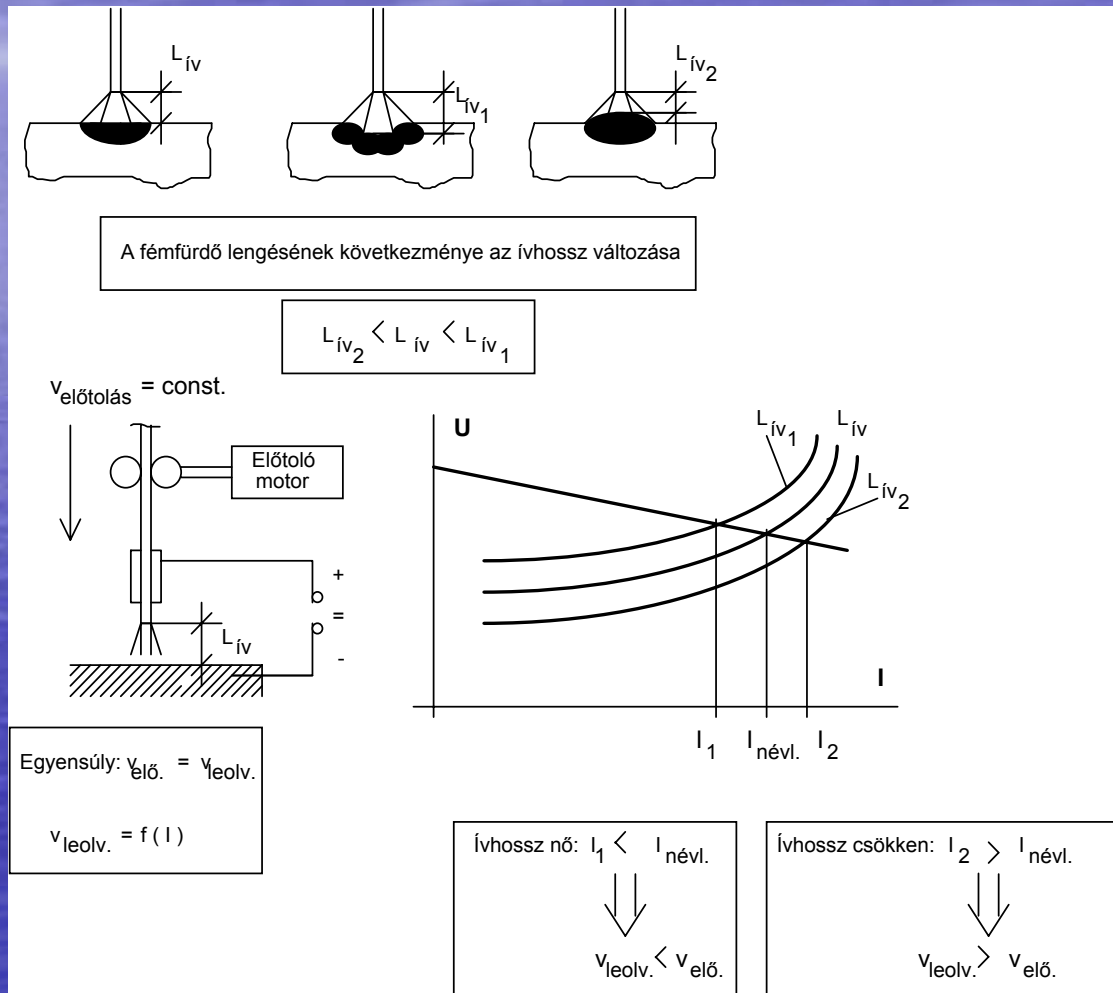
- Ötvözetlen és finomszemcsés acélokhoz
  - MSZ EN 440 - G 46 3 M G3Si
- Nagyszilárdságú acélhoz
  - EN 12534 G 62 6 Mn4Ni1Mo
- Melegszilárd acélokhoz
  - EN 12070 - G CrMo1Si
- Erősen ötvözött acélokhoz
  - EN 12072 – G 20 10 3
- Porbeles huzalok
  - MSZ EN 758 - T 46 3 1Ni B M 4 H5
  - EN 12535 - T55 5 Mn1,5Ni B M4 H5 T
  - EN 12071 – T CrMo1 B M4 H5
  - EN 12073 – T 19 12 3L R M4

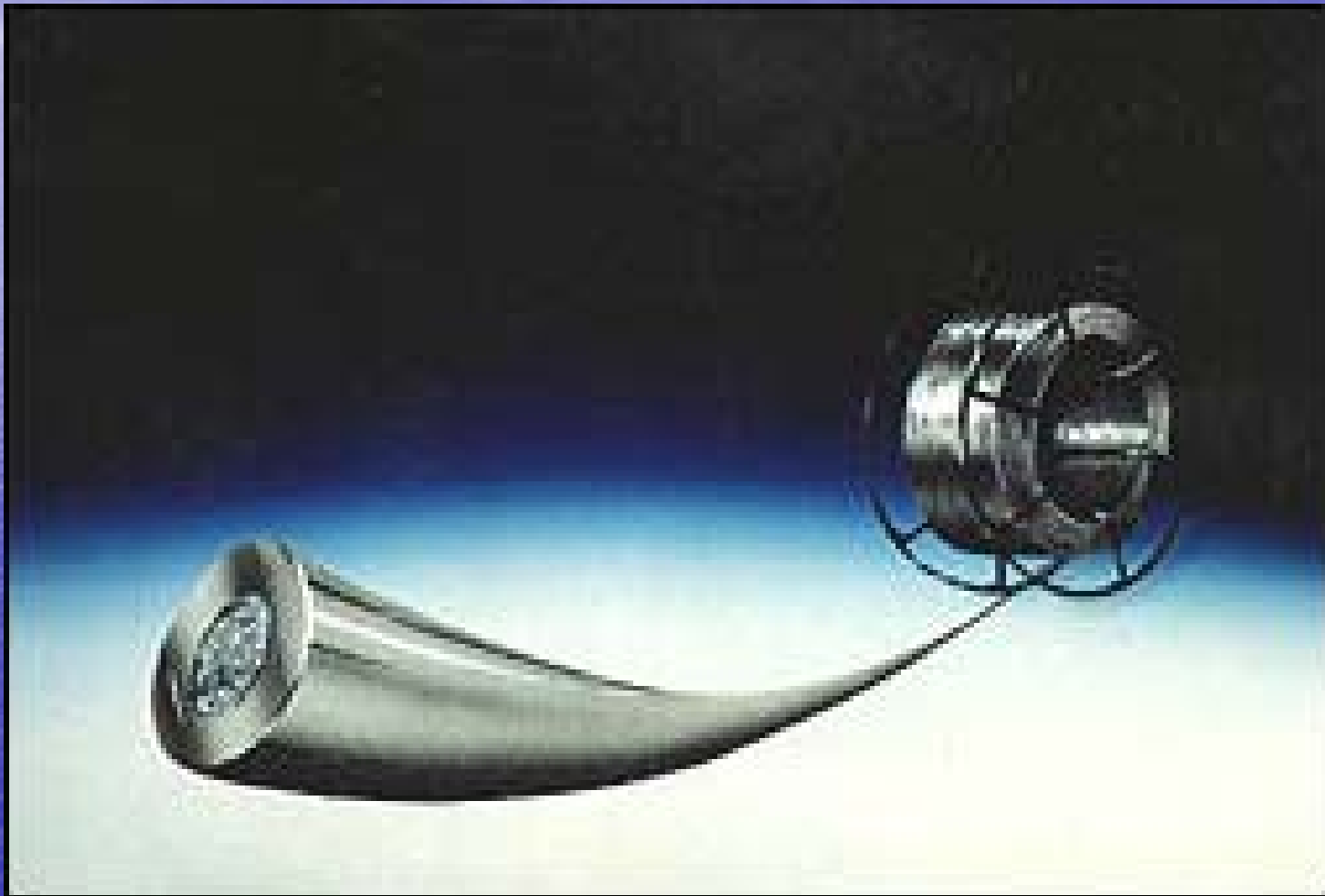
Az ívhegesztési eljárások leolvadási teljesítményének összehasonlítása

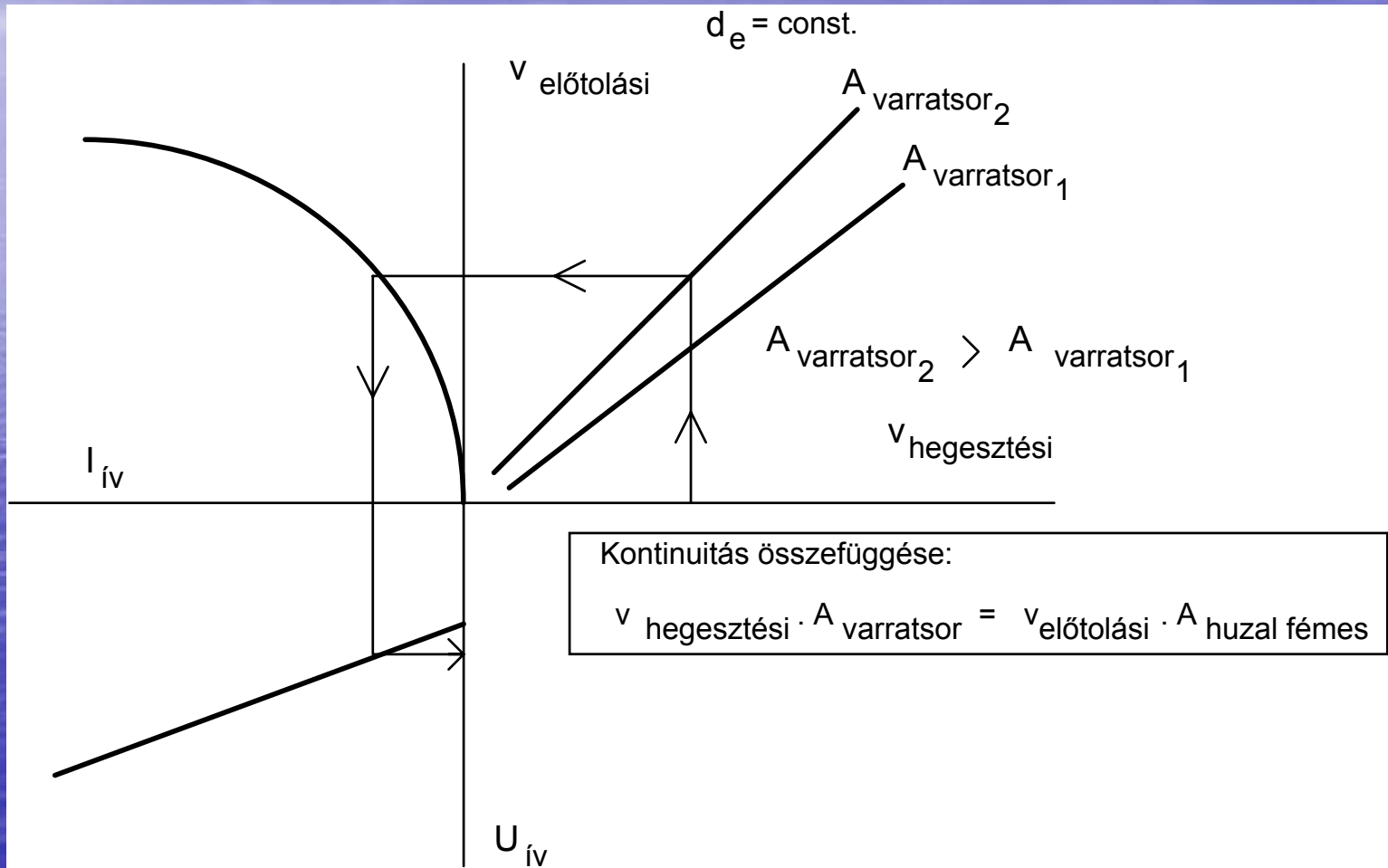
Fogyóelektródás védőgázos ívhegesztéseknél: belső szabályozás

Porbéléses huzal

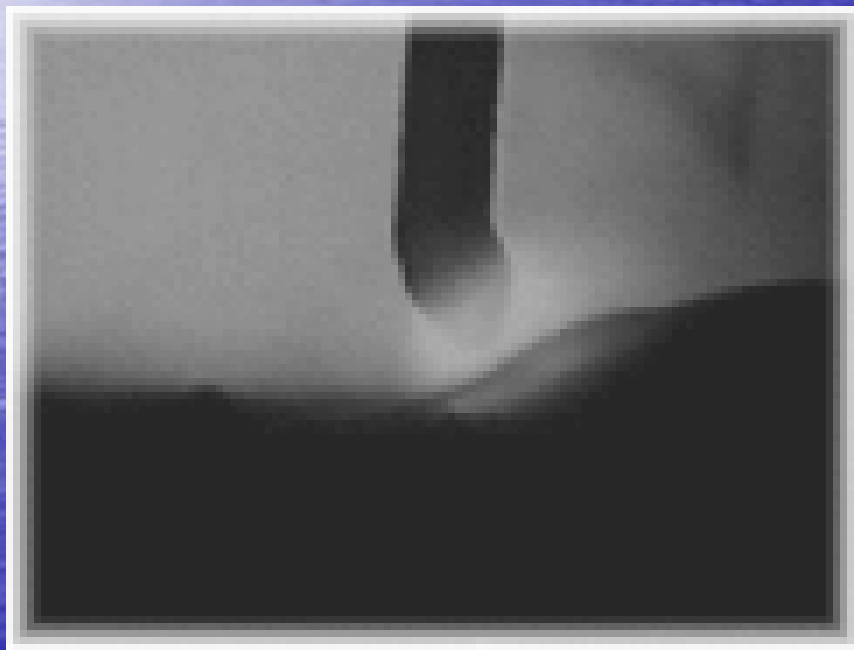

A hegesztési paraméterek összefüggése

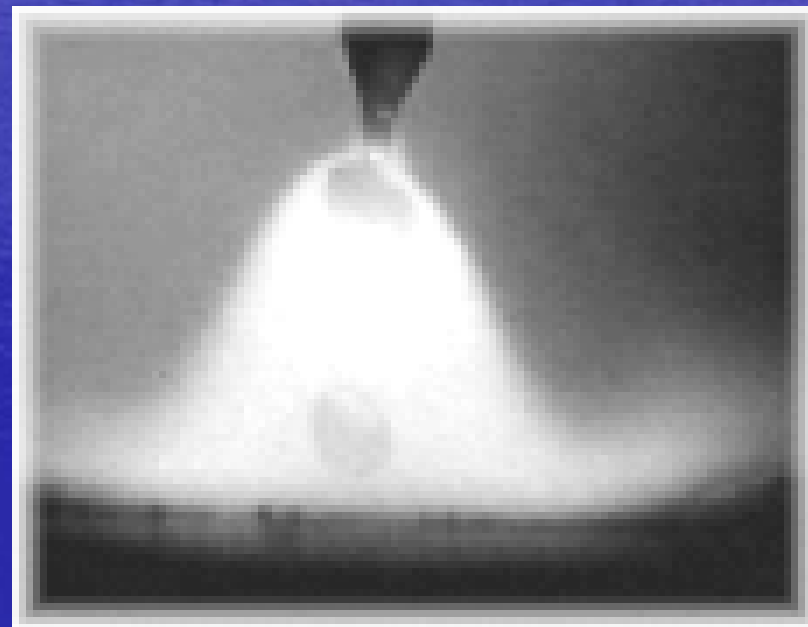

Cseppátmenet fő típusai

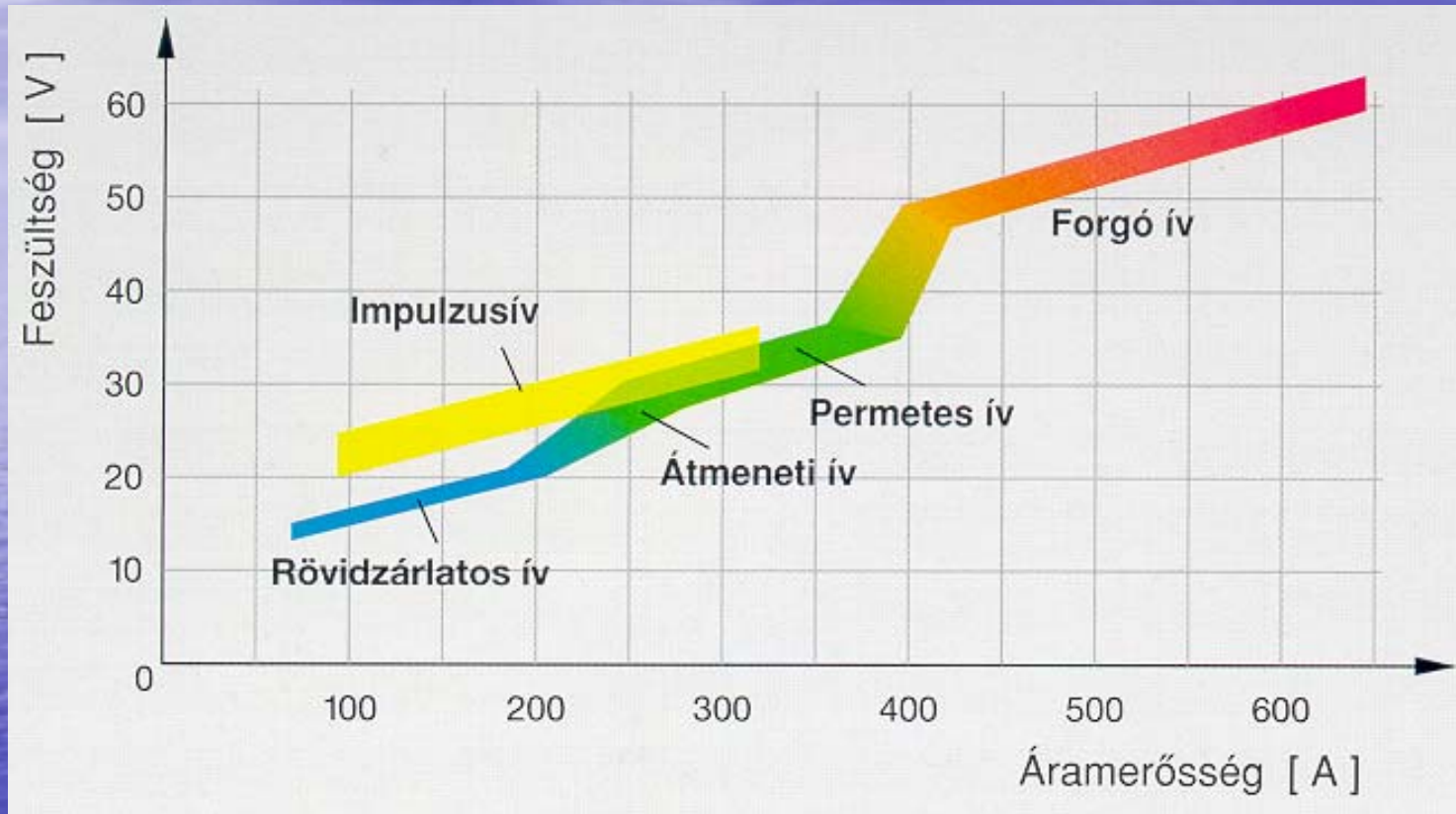
- Rövidzárlatos anyagátmenet

Cseppes anyagátmenet

Az anyagátmenet további módjai

Forgóíves anyagátmenet: T.I.M.E. = Transferred Ionized Molten Energy

Hegesztési paraméterek 1.

Eljárás	Hegesztési paraméterek						
	de, mm	I_{iv} , A	U_{iv} , V	$V_{elő}$ m/min	V_{heg} , mm/min	L_{sz}^* , mm	V védőgáz l/min
MAG C	0,6-2,4	25-650	18-35	2-12	100-500	5-20	12-24
MAG M	0,6-2,4	25-650	15-30	2-12	100-500	5-20	12-24
MAGCI	0,6-2,4	25-650	15-32	2-12	100-500	5-20	9-20

*: Az L_{sz} az un. szabad huzalhosszúság,

Hegesztési paraméterek 2.

Eljárás	de, mm	$I_{ív}$, A	$U_{ív}$, V	$v_{elő}$ m/min	v_{heg} , mm/min	L_{sz}^* , mm	V védőgáz l/min
AFI	0,8-2,4	30-600	15-30	1-10	100- 1500	5-20	10-24
FCAW	1-3,2	100- 550	22-32	2-9	100-500	15-30	8-12
Önvédő	2,4-4	300- 600	36-45	1-8	100-400	15-30	-

A fogyóelektródás védőgázos ívhegesztések alkalmazása

- CO₂ – hegesztés
  - Ötvözetlen és gyengén ötvözött acélok (acélszerkezeti tömeggyártás) TTKV = 0 °C
- Keverék védőgázos ívhegesztés
  - Acélszerkezeti tömeggyártás TTKV = - 20 °C
  - Robottechnika
- Porbeles huzalos ívhegesztés
  - Acélszerkezeti tömeggyártás TTKV = - 60 °C
  - Erősen ötvözött acélok, felrakó hegesztés
- AFI - hegesztés
  - Színes- és könnyűfémek
  - Erősen ötvözött acélok, felrakó hegesztés